

Analýza finančnej stability 50 najväčších miest v SR

Aktualizácia analýzy so zahrnutím údajov o hospodárení za rok 2017

Bratislava 10.8.2018

1. Zhrnutie

1.1. Plnenie zákonných kritérií na hospodárenie

V roku 2017 neprekročilo zákonnú hranicu celkového dlhu¹ na úrovni 60 % bežných príjmov predchádzajúceho roka žiadne spomedzi 50 najväčších miest. Najvyšší dlh dosiahol Bratislavský magistrát (49,1 %). Nasledujúce priečky obsadili Prešov (38,8 %), Michalovce (35,4 %) a Čadca (35,3 %).

Ani pri dlhovej službe neprekročilo zákonom stanovenú hranicu 25 % bežných príjmov predchádzajúceho roka žiadne mesto. V súčasnosti teda podľa zákona u nás nie je veľké mesto, ktoré by bolo diskvalifikované od možnosti vziať si prípadný ďalší úver.

Až 9 miest malo k 31.12.2016 aspoň 1 záväzok neuhradený 60 a viac dní po lehote splatnosti, hoci väčšina z nich iba v minimálnom objeme (t.j. v celkovej výške menšej ako 0,05 % bežných príjmov z predchádzajúceho roka). I tak však týchto 9 miest formálne naplnilo jednu z dvoch podmienok na zavedenie ozdravného režimu.

Druhý limit týkajúci sa záväzkov, podľa ktorého celková výška záväzkov po lehote splatnosti nesmie prekročiť 15 % bežných príjmov za predchádzajúci rok, prekročila iba dlhodobo problematická mestská časť Bratislava – Devín, ktorej záväzky dosiahli (bez cudzej pomoci) prakticky nesplateľný objem (1 671 %). Aj preto je Devín dlhodobo v nútenej správe. Okrem Devínu aktuálne nie je už žiadne ďalšie mesto (či mestská časť) bezprostredne ohrozené zavedením ozdravného režimu či nútenej správy.

¹ Zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (Zákon č. 583/2004 Z. z.).

1.2. Plnenie vybraných ukazovateľov hospodárenia

Všetky najväčšie mestá na Slovensku okrem mesta Martin dosiahli v roku 2017 kladnú bilanciu bežného účtu, a teda zväčša nemajú problém s vykrývaním bežných výdavkov zo svojich bežných príjmov. Prebytok za 50 najväčších miest spoločne dosiahol +9,6 %, čo je však medziročne zhoršenie oproti hodnote +10,9 % z roku 2016. Čo najvyšší prebytok vytvorený na bežnom účte je pritom výhodou – samosprávy môžu tieto prostriedky využiť napr. na investície (kapitálové výdavky), či na zníženie dlhu.

Dôvodom tohto zhoršenia je, že mestá „neustrážili“ svoje bežné výdavky. Tie medziročne narástli až o 6,1 %, čo pravdepodobne súvisí s blížiacimi sa komunálnymi voľbami.

Pokiaľ ide o zadĺženie (percentuálnu mieru), mestá opäť dokázali nadviazať na znižovanie dlhu z predchádzajúcich rokov (2011 až 2014 a 2016), keď sa im aj počas roku 2017 podarilo medziročne znížiť svoje zadĺženie – priemerná miera zadĺženia 50 najväčších miest v SR klesla z 26,2 % na 23,9 %.

Je však potrebné dodať, že k tomuto poklesu došlo iba vďaka výraznému nárastu bežných príjmov miest, ktoré sú čitateľom vo vzorci pre výpočet miery zadĺženia. Dlh v nominálnom vyjadrení totiž v týchto mestách sumárne nijak neklesol. Naopak, mierne narástol, a to z 406 na 411 mil. eur. K poklesu miery zadĺženia teda došlo iba vďaka nárastu čitateľa vo vzorci (bežné príjmy narástli z 1,55 na 1,73 mld. eur).

To zároveň vysvetľuje, prečo dlh v prepočte na 1 obyvateľa mohol narásť aj napriek poklesu percentuálnej miery zadĺženia. Počet obyvateľov sa totiž zmenil iba minimálne a preto nárast nominálneho zadĺženia viedol k nárastu dlhu na 1 obyvateľa – konkrétne zo 179 eur na 183 eur.

Pokiaľ ide o ostatné dôležité ukazovatele, mestá dokázali znížiť svoje záväzky po lehote splatnosti a tiež dlhovú službu. Aj vďaka tomu sa priemerná známka finančného zdravia za všetkých 50 najväčších miest medziročne zvýšila (z +4,26 na +4,35). Zároveň, pre všetky tieto mestá vyšlo finančné zdravie v hornej polovici škály – v 26 prípadoch ako „výborné“, pri 22 mestách ako „dobré“ a pri zvyšných dvoch ako „dostatočné“ (Bratislava, Martin).

Doplníme, že ak by sme v tejto analýze neposudzovali iba 50 najväčších miest, ale aj jednotlivé mestské časti, ktoré sú samostatnými samosprávami, tak v prípade bratislavského Devína by vyšlo hodnotenie v spodnej polovici škály (známka „nedostatočné finančné zdravie“).

Úplný prehľad ukazovateľov finančnej stability 50 najväčších miest v SR sa nachádza v záverečnej časti analýzy (v tab. 1). Za Bratislavu a Košice uvádza táto tabuľka agregované údaje (spolu za magistráty a všetky mestské časti).

Informácie o Bratislave a Košiciach v detailnom členení – zvlášť na magistráty a jednotlivé mestské časti možno nájsť v tabuľke 2 (Bratislava) a v tabuľke 3 (Košice).

2. Monitorovanie hospodárenia miest, obcí a VÚC v SR (úvod)

V tejto analýze, ktorá je súčasťou projektu zameraného na monitorovanie hospodárenia miest, obcí a VÚC v SR, predstavujeme hospodárenie 50 najväčších miest v SR. Ide o aktualizáciu predchádzajúcich analýz s využitím aktuálnych údajov za rok 2017.

Celý projekt realizuje INEKO od roku 2012. Jednou z jeho hlavných súčastí je prevádzkovanie internetového portálu o hospodárení samospráv, ktorý obsahuje úplnú databázu obcí a VÚC v SR spolu s údajmi o plnení vybraných ukazovateľov ako napr. celková výška dlhu, dlhová služba, bilancia bežného účtu, záväzky po lehote splatnosti či záväzky viac ako 60 dní po splatnosti.

Návštevník portálu má možnosť zobraziť si celkovo 15 indikátorov finančnej stability a 17 vstupných finančných ukazovateľov. Tieto údaje sa, podľa ich dostupnosti, nachádzajú na portáli za obdobie rokov 2006 až 2017 a je možné si ich prehľadne zobraziť v tabuľkovej a grafickej podobe vrátane možnosti porovnávania viacerých obcí či VÚC a zobrazenia časových radov.

Na základe vlastnej metodiky navyše zostavujeme z jednotlivých indikátorov aj hodnotenie finančného zdravia obcí a VÚC. Toto hodnotenie pozostáva z piatich parciálnych skóre za rôzne oblasti a ich skombinovaním vzniká výsledná celková známka finančného zdravia, ku ktorej tiež prislúcha slovná interpretácia.

Údaje o hospodárení obcí a VÚC získavame od Ministerstva financií SR (MF SR) na základe Zákona o slobodnom prístupe k informáciám. Iba sčasti ide o ukazovatele, ktorých plnenie je sledované podľa Zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Nad rámec toho preberáme aj ďalšie ukazovatele, ktoré v tomto zákone spomenuté nie sú, no my ich považujeme za užitočné pri hodnotení finančného zdravia samospráv.

Podľa našich doterajších skúseností sa v niektorých prípadoch môžu údaje MF SR líšiť od údajov v účtovníctve obcí či VÚC. Prípadné rozdiely zisťujeme a snažíme sa

odstrániť. V prípade záujmu môžu zástupcovia obcí, miest a VÚC doplniť na portál aj vlastný komentár k hospodáreniu.

Cieľom projektu je zlepšiť informovanosť občanov o finančnej stabilite obcí, miest a VÚC a prispieť tak k zvýšeniu tlaku občanov na zlepšovanie ich hospodárenia. Snahou INEKO je podpora stability verejných financií ako celku. Databázu údajov plánujeme pravidelne aktualizovať aj v budúcnosti (keď budú dostupné údaje za ďalšie roky).

Táto analýza je súčasťou projektu², ktorý je podporený z Európskeho sociálneho fondu cez operačný program Efektívna verejná správa.

Hodnotenie finančného zdravia samospráv a prevádzku portálu finančne podporuje aj spoločnosť PosAm, spol. s r. o..

3. Informácia o hospodárení miest na základe vybraných ukazovateľov

3.1. Metodika – zákonné kritériá

Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy definuje v § 17 dve podmienky, ktoré obec (VÚC) musí súčasne splniť, aby mala možnosť prijať návratné zdroje financovania na plnenie svojich úloh:

1. celková suma dlhu obce (VÚC) neprekročí 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka,
2. suma ročných splátok návratných zdrojov financovania (splátky úrokov a istiny, t.j. dlhová služba obce) neprekročí 25 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka.

Do celkovej sumy dlhu obce (VÚC) sa pritom, podľa definície v zákone, nezapočítavajú napr. úvery od ŠFRB (Štátny fond rozvoja bývania)³ či záväzky prijaté na zabezpečenie predfinancovania eurofondov⁴. Do výdavkov na splácanie istiny a úrokových splátok sa zas nemá započítavať ich jednorazové predčasné splatenie.

² Viac informácií tu: <http://www.ineko.sk/projekty/zvysovane-obcianskej-informovanosti-a-participacie-pri-strazeni-financneho-zdravia-samosprav-ako-aj-kvality-a-efektivnosti-v-skolstve-zdravotnictve-a-doprave>.

³ Doplnujúca informácia: obce (VÚC) majú vykazovať úvery od ŠFRB aj samostatne, aj v rámci vyššej kategórie pri kategorizácii pasív. Podľa našich skúseností, časť obcí vykazuje úvery od ŠFRB v bankových úveroch a výpomociach a časť obcí v dlhodobých záväzkoch; častokrát sa stáva, že obce nevykážu úvery od ŠFRB aj samostatne a vtedy môže dôjsť k nesprávnemu výpočtu výšky dlhu – takéto prípady sa snažíme eliminovať verifikáciou údajov v spolupráci so zástupcami samospráv (starostovia, primátori, župani).

⁴ Údaje o záväzkoch prijatých na zabezpečenie predfinancovania eurofondov sú k dispozícii až od roku 2012.

V § 19 sú definované ďalšie dve podmienky, ktoré obec musí spĺňať; v opačnom prípade má povinnosť oznámiť bezodkladne túto skutočnosť ministerstvu financií a starosta je povinný vypracovať do 15 dní návrh na zavedenie ozdravného režimu, ktorý tvorí návrh ozdravného rozpočtu a návrh opatrení na stabilizáciu rozpočtového hospodárenia vrátane časového harmonogramu splácania záväzkov. Ozdravný režim predchádza nútenej správe. Jedná sa o nasledovné podmienky:

3. celková výška záväzkov obce po lehote splatnosti nepresiahne 15 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka,
4. obec nemá neuhradený niektorý uznaný záväzok po 60 dňoch odo dňa jeho splatnosti.

3.2. Metodika – celkový dlh

Pokiaľ ide o údaje o celkovom dlhu obcí (VÚC), jedná sa o tzv. "zákonné kritérium", teda dlh podľa § 17 ods. 8) Zákona 583/2004 Z.z. (nezapočítavajú sa záväzky z úverov poskytnutých z bývalých štátnych fondov a Štátneho fondu rozvoja bývania, a tiež záväzky z návratných zdrojov financovania prijatých na zabezpečenie predfinancovania eurofondov). Tieto údaje preberáme počnúc rokom 2012 priamo od MF SR (dovtedy sme dlh aproximovali na základe nižšie uvedeného vzorca).

Pre výpočet celkového dlhu obcí (VÚC), ktorý by reprezentoval zákonné kritérium, sa nám za roky 2006 až 2011 nepodarilo získať všetky potrebné údaje. Získali sme síce údaje, ktoré umožňujú vyčíslieť celkovú veľkosť zadĺženia obce (VÚC), no nezískali sme všetky údaje potrebné pre očistenie tohto dlhu tak, aby ho bolo možné stotožniť so zákonným kritériom (chýbali najmä údaje o záväzkoch z návratných zdrojov financovania prijatých na zabezpečenie predfinancovania eurofondov). Celkový dlh obcí (VÚC) za roky 2006 až 2011 sme teda aproximovali na základe dostupných údajov ako (bankové úvery a výpomoci + dlhodobé záväzky - úvery od ŠFRB) / (bežné príjmy za predchádzajúci rok).

Dlh je uvádzaný v pomere k bežným príjmom za predchádzajúci rok a podľa zákona by nemal presiahnuť úroveň 60 %. Zdôrazňujeme, že všetky potrebné údaje na výpočet dlhu podľa zákona sú k dispozícii až od roku 2012.

Upozornenie k rokom 2006 až 2011 (posúdenie zhody zákonných kritérií a získaných údajov): Keďže sa nám počítaný dlh nepodarilo očistiť napr. o záväzky prijaté na zabezpečenie predfinancovania eurofondov, nemožno robiť definitívne závery na základe jeho porovnania so zákonným limitom na úrovni 60 %. Celkový dlh, ktorý sledujeme, teda vypovedá o tom, aké veľké záväzky obce (VÚC) mali, a to s jediným

záverom – čím väčšie sú, tým väčšie potenciálne riziko z tohto zadĺženia pre obec (VÚC) vyplýva.

Upozornenie k zmene metodiky medzi rokmi 2011 a 2012: Údaje za roky 2006 až 2011 nie je možné priamo porovnávať s údajmi za roky 2012 až 2017, keďže sa nezanedbateľným spôsobom zmenil spôsob výpočtu dlhu.

Upozornenie: INEKO nemôže garantovať, že sa údaje MF SR zhodujú s údajmi, ktoré obce (VÚC) vykazujú vo vlastnom účtovníctve.

Upozornenie: Nie je možné vylúčiť, že niektoré obce (VÚC) svoje dlhy skrývajú napríklad ich prenesením na podriadené organizácie, dcérske spoločnosti či iné súkromné spoločnosti (napr. cez PPP projekty či dodávateľské úvery). Občanom zaujímavým sa o komplexné informácie preto odporúčame vypýtať si údaje o dlhoch dcérskych spoločností priamo od príslušnej obce či VÚC.

3.3. Metodika – dlhová služba

Dlhová služba obce (VÚC) je pre účely projektu počítaná ako (výdavky na splácanie istiny + úrokové splátky) / (bežné príjmy za predchádzajúci rok). Podľa zákona sa do výdavkov na splácanie istiny a úrokových splátok nemá započítavať ich jednorazové predčasné splatenie.

Ukazovateľ informuje o tom, aké vysoké výdavky má samospráva v súvislosti s obsluhou dlhu.

Upozornenie: Je možné, že niektoré obce nesprávne vykazujú aj predčasné jednorazové splatenia dlhov, a tak môže dôjsť k ich premietnutiu do výdavkov na splácanie istiny a následne aj do dlhovej služby. Nami vypočítanú dlhovú službu preto odporúčame nestotožňovať úplne so zákonnou definíciou.

Upozornenie: INEKO nemôže garantovať, že sa údaje MF SR zhodujú s údajmi, ktoré obce (VÚC) vykazujú vo vlastnom účtovníctve.

3.4. Metodika – záväzky po lehote splatnosti

Údaje o celkovej výške záväzkov obce po lehote splatnosti sú k dispozícii iba za roky 2006 až 2007 a následne až za roky 2012 až 2017. Za roky 2008 až 2011 tieto údaje MF SR nezbieralo, a teda ich nemá k dispozícii⁵.

⁵ Podľa vyjadrenia MF SR.

Výška záväzkov obce (VÚC) po splatnosti k príjmom je počítaná ako (záväzky po lehote splatnosti) / (bežné príjmy za predchádzajúci rok).

Upozornenie: INEKO nemôže garantovať, že sa údaje MF SR zhodujú s údajmi, ktoré obce (VÚC) vykazujú vo vlastnom účtovníctve.

3.5. Metodika – záväzky aspoň 60 dní po lehote splatnosti

Výška záväzkov obce (VÚC) aspoň 60 dní po lehote splatnosti je k dispozícii iba za roky 2010 až 2015 a je počítaná ako (záväzky neuhradené 60 a viac dní po lehote splatnosti) / (bežné príjmy za predchádzajúci rok).

Upozornenie: INEKO nemôže garantovať, že sa údaje MF SR zhodujú s údajmi, ktoré obce (VÚC) vykazujú vo vlastnom účtovníctve.

3.6. Výsledky – celkový dlh

Pokiaľ ide o percentuálnu mieru zadlženia, mestá opäť dokázali nadviazať na znižovanie dlhu z predchádzajúcich rokov (2011 až 2014 a 2016), keď sa im aj počas roku 2017 podarilo medziročne znížiť svoje zadlženie – priemerná miera zadlženia 50 najväčších miest v SR klesla z 26,2 % na 23,9 %.

Je však potrebné dodať, že k tomuto poklesu došlo iba vďaka výraznému nárastu bežných príjmov miest, ktoré sú čitateľom vo vzorci pre výpočet miery zadlženia. Dlh v nominálnom vyjadrení totiž v týchto mestách sumárne nijak neklesol. Naopak, mierne narástol, a to z 406 na 411 mil. eur (porovnanie údajov k 31.12.2016 resp. 31.12.2017). K poklesu miery zadlženia teda došlo iba vďaka nárastu čitateľa vo vzorci (bežné príjmy narástli z 1,55 na 1,73 mld. eur).

To zároveň vysvetľuje, prečo dlh v prepočte na 1 obyvateľa mohol narásť aj napriek poklesu percentuálnej miery zadlženia. Počet obyvateľov sa totiž zmenil iba minimálne a preto nárast nominálneho zadlženia viedol k nárastu dlhu na 1 obyvateľa – konkrétne zo 179 eur na 183 eur.

Pokiaľ ide o najväčších dlhových hriechnikov, ku koncu roka 2017 dosiahol spomedzi 50 najväčších miest najvyšší dlh Prešov (38,8 %), druhý najvyšší dlh mali Michalovce (35,4 %) a nasledujúce priečky obsadili Čadca (35,3 %), Bratislava (34,8 %) a Nitra (34,8 %). **V prípade Bratislavy zadlženie predstavuje sumárny údaj za magistrát aj všetky mestské časti – dlh samotného bratislavského magistrátu predstavoval až 49,1 %, no štatistiku vylepšilo započítanie (prevažne nižších) dlhov mestských**

častí. Košice mali jedenásty najvyšší dlh, sumárny údaj za magistrát aj mestské časti predstavuje 22,5 %.

S plnením zákonného dlhového kritéria (60 %) teda nemalo problém ani jedno z veľkých miest.

Naopak, najlepšie z pohľadu tohto ukazovateľa obstáli mestá Ružomberok, Topoľčany, Dubnica nad Váhom, Nové Mesto nad Váhom, Malacky a Kežmarok, ktoré nemali ku koncu roka 2017 žiadny dlh. Nízky dlh mali aj v Poprade (3,1 %), Hlohovci (4,9 %), Trebišove (6,3 %) či v Leviciach (6,6 %).

Upozorňujeme, že nie je možné vylúčiť, že niektoré mestá svoje dlhy skrývajú napríklad ich prenesením na mestské organizácie, dcérske spoločnosti či iné súkromné spoločnosti (napr. cez PPP projekty či dodávateľské úvery).

Podrobná informácia o zadlžení 50 najväčších miest k 31.12.2016 a 31.12.2017 sa nachádza v súhrnnej tabuľke plnenia kritérií v záverečnej časti analýzy (tab. 1).

3.7. Výsledky – dlhová služba

Za uplynulý rok splnili kritérium, podľa ktorého by dlhová služba nemala presiahnuť 25 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka, všetky spomedzi 50 najväčších miest.

Relatívne vysoké náklady spojené s obsluhou dlhu mali počas roku 2017 v Šali, kde výdavky na dlhovú službu predstavovali 23,6 % zo skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka. Nasledujú Michalovce (12,3 %), Nitra (10,6 %) a nad 10 % mal dlhovú službu ešte Bardejov (10,4 %). Možno predpokladať, že vo vyššie uvedených mestách prišlo k refinancovaniu väčšej časti starších úverov.

Priemerná dlhová služba u 50 najväčších miest bola v roku 2017 na úrovni 3,9 %, čo je nižšia hodnota ako rok predtým (6,1 %) a zároveň aj menej ako dlhodobý priemer za roky 2013 až 2017 (6,4 %). Najvyššie výdavky spojené s obsluhou dlhu mali v tomto období mestá v roku 2014, keď na tento účel smerovalo v priemere až 9,6 % bežných príjmov.

Informácie o dlhovej službe najväčších miest možno nájsť v záverečnej časti analýzy (v tab. 1).

3.8. Výsledky – záväzky po lehote splatnosti

Pri tomto ukazovateli došlo medzi rokmi 2016 a 2017 k pozitívnemu vývoju – celková výška záväzkov po splatnosti spolu za všetkých 50 najväčších miest medziročne výrazne klesla z 1,22 % na 0,75 % bežných príjmov predchádzajúceho roka.

Za veľkú časť tohto poklesu pritom môže jediné mesto – Martin, kde záväzky po lehote splatnosti vyskočili ku koncu roka 2016 až na 19,90 %, hoci ešte rok predtým boli na úrovni 0,38 %⁶. Počas roku 2017 sa mestu podarilo s týmito záväzkami vysporiadať a vďaka tomu došlo aj k ich poklesu z pohľadu 50 najväčších miest.

Nebyť uvedeného veľkého poklesu v Martine, priemer za najväčšie mestá by aj tak klesol – aj ostatné mestá totiž prevažne dokázali znížiť svoje záväzky po lehote splatnosti. To platí aj pre Senicu a Bratislavu, ktoré „vedú“ v rebríčku veľkých miest z pohľadu výšky záväzkov po lehote splatnosti. Ku koncu roka 2017 dosiahli v Senici 3,72 % bežných príjmov a v Bratislave 2,60 %, kde však bola táto hodnota dosiahnutá najmä v dôsledku započítania vysokých záväzkov mestskej časti Devín. Tie sú v Devíne na úrovni 1 671 % a platí, že bez ich odpísania či cudzej pomoci ich Devín nedokáže sám splatiť. Samotný bratislavský magistrát má záväzky po lehote splatnosti na úrovni 0,18 % svojich ročných bežných príjmov.

Z 50 najväčších miest neevidovalo žiadny záväzok po splatnosti iba 28 miest. Avšak zo zvyšných 22 miest až 19 malo tieto záväzky v menšej miere ako 0,3 % svojich ročných príjmov bežného rozpočtu. Je možné, že takýto relatívne nízky objem záväzkov po splatnosti súvisel skôr s prípadnými spormi o uznanie oprávnenosti niektorých výdavkov, a nie s nízkou platobnou schopnosťou.

3.9. Výsledky – záväzky aspoň 60 dní po lehote splatnosti

Ako v prípade všetkých záväzkov po splatnosti, aj pri ich podmnožine, teda záväzkoch aspoň 60 dní po splatnosti platí, že ich objem u 50 najväčších miest medziročne klesol – v priemere z 1,15 % na 0,68 % bežných príjmov. A opäť je to vplyvom mesta Martin, kde došlo k poklesu z 19,90 % na 0 %.

Pri tomto ukazovateli je hriechnikov výrazne menej – takéto ku koncu roka 2017 vôbec nemalo 41 miest. Zo zvyšných 9 miest mali iba 3 tieto záväzky v celkovej výške viac ako 0,05 % svojich bežných príjmov. Najväčšie problémy mali v Bratislave (2,59 %), kde sa jedná najmä o príspevok mestskej časti Devín (okrem magistrátu s podielom 0,17 % už ani jedna mestská časť nemala žiadnu faktúru viac ako 60 dní po splatnosti). Hodnotu vyššiu ako 0,05 % zaznamenali ešte v Senici (0,60 %) a Humennom (0,29 %).

⁶ Viac informácií možno nájsť tu: <http://www.martin.sk/mesto-martin-je-v-nutenej-sprave/d-46062>.

Informácie o celkovej výške záväzkov miest aspoň 60 dní po splatnosti sa nachádzajú v záverečnej časti analýzy (v tab. 1).

3.10. Výsledky – bilancia bežného účtu

O finančnej kondícii obcí dokážu dobre vypovedať aj ďalšie ukazovatele, hoci ich konkrétne plnenie na nejakej úrovni zákon nevyžaduje⁷. Najzaujímavejším z nich je podľa nás bilancia bežného účtu.

Tá sleduje, ako obec (VÚC) dokáže vykrývať svoje bežné výdavky z bežných príjmov (t.j. prevažne z daňových⁸ a nedaňových⁹ príjmov). Bilanciu bežného účtu pre účely projektu počítame ako $(\text{príjmy bežného účtu} - \text{výdavky bežného účtu}) / (\text{príjmy bežného účtu})$. Údaje sú dostupné za celé obdobie rokov 2006 až 2017.

V roku 2017 dosiahli všetky najväčšie mestá s výnimkou Martina kladnú bilanciu bežného účtu. Najlepšie hodnoty zaznamenali Dubnica nad Váhom (+23,7 %), Nové Mesto nad Váhom (+23,3 %), Malacky (+16,3 %), Trenčín (+15,0 %) a Trnava (+14,6 %).

Sumárna (resp. priemerná) bilancia bežných účtov 50 najväčších miest predstavovala +9,6 %, čo je medziročné zhoršenie oproti hodnote +10,9 % z roku 2016. K zhoršeniu došlo najmä kvôli tomu, že mestá medziročne zvýšili svoje bežné výdavky až o 6,1 %.

Platí, že čím väčší prebytok dokáže samospráva pri svojom bežnom hospodárení vytvoriť, tým väčší priestor jej vznikne na zveľaďovanie svojho majetku. Práve tento prebytok totiž predstavuje prostriedky, ktoré samospráve každý rok ostanú a o ktorých môže vedenie samosprávy ďalej rozhodovať, či nimi splatí časť dlhu, alebo či budú použité na kapitálové výdavky (investície), resp. môžu byť ešte aj čiastočne alebo úplne presunuté do ďalšieho obdobia (tvorba rezerv).

Informácie o bilanciách bežných účtov najväčších miest sa nachádzajú v záverečnej časti analýzy (v tab. 1).

⁷ Zákon však ukladá samosprávam povinnosť zostavovať vyrovnaný alebo prebytkový rozpočet.

⁸ Daňové príjmy tvoria podielové dane (daň z príjmu FO) a miestne dane a poplatky.

⁹ Medzi nedaňové príjmy patria napríklad príjmy z činnosti a majetku, dotácie, transfery a rôzne poplatky.

4. Ohodnotenie finančného zdravia miest na základe vlastnej metodiky

4.1. Metodika pre výpočet skóre finančného zdravia

INEKO vytvorilo v záujme zlepšenia možnosti hodnotenia finančnej stability obcí a VÚC vlastnú metodiku, na základe ktorej je možné každej obci či VÚC priradiť skóre, ktoré v sebe sumarizuje najdôležitejšie ukazovatele hospodárenia samosprávy a jeho cieľom je čo najlepšie odzrkadľovať finančné zdravie danej obce alebo VÚC.

V prvom kole sa pre každé mesto, obec či VÚC vypočíta parciálne skóre za každú z piatich hlavných sledovaných oblastí – celkový dlh, dlhovú službu, bilanciu bežného účtu, záväzky po lehote splatnosti a záväzky aspoň 60 dní po splatnosti. Celkové skóre opisujúce finančné zdravie VÚC následne vzniká ako vážený priemer získaných parciálnych skóre za päť uvedených oblastí. Uvedená metodika výpočtu parciálnych skóre a výsledného skóre je zhodná s metodikou použitou na portáli.

Upozornenie: Do 6.10.2017 boli súčasťou celkového skóre základná bilancia a okamžitá likvidita. V uvedenom dátume došlo k úprave metodiky, pri ktorej nahradila základnú bilanciu bilancia bežného účtu a okamžitú likviditu sme vymenili za záväzky po lehote splatnosti. Zároveň došlo k úprave váh jednotlivých parciálnych skóre v rámci celkového skóre. Cieľom tejto zmeny bolo zlepšiť výpovednú hodnotu hodnotenia tak, aby pokiaľ možno čo najlepšie poskytovalo obraz o finančnej kondícii samospráv. Pre úplnosť dodávame, že nová metodika je od 6.10.2017 aplikovaná aj na všetky staršie údaje, ktoré sú zobrazované na portáli.

Ak je celkový dlh mesta za rok 2017 na úrovni 0 %, je mu pridelené skóre +6. S rastúcim dlhom pridelené skóre, vzhľadom na rastúce riziko pre mesto, lineárne klesá. Pri dlhu na úrovni 60 % je skóre rovné +3 (stred škály) a pri hodnote rovnej alebo vyššej ako 120 % je pridelené najnižšie možné skóre, teda 0.

Skóre za dlhovú službu sa počíta v dvoch krokoch. V prvom kroku sa vypočíta vážený priemer hodnôt dlhovej služby za najnovší dostupný rok (2017) a tri roky, ktoré mu predchádzali (2016, 2015, 2014)¹⁰, s váhami postupne 4, 3, 2 a 1. Ak nie je údaj za niektorý z týchto rokov dostupný, príslušný rok sa neberie do úvahy. Ak je takto vypočítaná dlhová služba mesta za všetky roky na úrovni 0 %, je tomuto mestu pridelené skóre +6. S rastúcou dlhovou službou pridelené skóre, vzhľadom na rastúce riziko pre mesto, lineárne klesá. Pri dlhovej službe na úrovni 25 % je skóre rovné +3 a pri hodnote rovnej alebo vyššej ako 50 % je pridelené skóre 0.

¹⁰ Zahnutie viacerých rokov do výpočtu napomáha eliminovať riziko, že by niektoré obce/VÚC dosiahli horší výsledok v dôsledku prípadného zarátania predčasného jednorazového splatenia dlhu napr. počas roku 2017.

Skóre za bilanciu bežného účtu sa taktiež počíta v dvoch krokoch. V prvom kroku sa vypočíta vážený priemer hodnôt bilancie bežného účtu za najnovší dostupný rok (2017) a tri roky, ktoré mu predchádzali (2016, 2015, 2014), s váhami postupne 4, 3, 2 a 1. Ak nie je skóre za niektoré z týchto rokov dostupné, príslušný rok sa neberie do úvahy. V druhom kroku sa pre takúto priemernú hodnotu bilancie bežného účtu vypočíta príslušné skóre v intervale o až +6 tak, že ak je priemerná základná bilancia mesta za obdobie rokov 2014 až 2017 na úrovni nižšej alebo rovnjej ako -10 %, je mu pridelené skóre 0. So zlepšujúcou sa bilanciou bežného účtu pridelené skóre, vzhľadom na klesajúce riziko pre mesto, lineárne rastie. Pri základnej bilancii na úrovni 5 % je skóre rovné +3 a pri hodnote rovnjej alebo vyššej ako +20 % je pridelené skóre +6. Inak povedané, ak je bilancia bežného účtu „dlhodobá“ vyššia ako +5 %, mesto získava skóre v hornej polovici škály medzi +3 a +6 (podľa dosiahnutého výsledku). V opačnom prípade je pridelené skóre v spodnej polovici škály (medzi 0 a +3).

V prípade záväzkov po lehote splatnosti sa počíta najprv skóre za jednotlivé roky, a to tak, že ak je výška záväzkov mesta po lehote splatnosti presne na úrovni 0 eur resp. 0 %, je tomuto mestu za daný rok pridelené skóre +6. Ak sú tieto záväzky na úrovni 15 %, skóre je rovné +3 a ak sú nad 30 % bežných príjmov predchádzajúceho roka, mestu prideliť skóre 0. Následne, skóre za záväzky po lehote splatnosti sa za celé obdobie počíta ako vážený priemer skóre indikátora záväzky po lehote splatnosti za najnovší dostupný rok (2017) a tri roky, ktoré mu predchádzali (2016, 2015, 2014), s váhami postupne 4, 3, 2 a 1. Ak nie je skóre za niektoré z týchto rokov dostupné, príslušný rok sa neberie do úvahy.

Pri záväzkoch aspoň 60 dní po splatnosti je postup totožný okrem jediného rozdielu, ktorým je pridelenie skóre za jednotlivé roky podľa dosiahnutej hodnoty záväzkov. Konkrétne, ak je výška záväzkov mesta aspoň 60 dní po splatnosti presne na úrovni 0 eur resp. 0 %, je tomuto mestu za daný rok pridelené skóre +6. Ak výška týchto záväzkov v pomere k príjmom predstavuje hodnotu medzi 0 % a 3 %, pridelené je skóre medzi +3 a 0 (lineárne), pričom ak je hodnota záväzkov na úrovni rovnjej alebo vyššej ako 3 %, skóre je 0.

Napokon, výsledné celkové skóre opisujúce finančné zdravie miest vzniká ako vážený priemer získaných 5 parciálnych skóre s použitím váh 30 %, 10 %, 30 %, 15 % a 15 % (postupne pre celkový dlh, dlhovú službu, bilanciu bežného účtu, záväzky po lehote splatnosti a záväzky aspoň 60 dní po splatnosti).

Na základe vytvorenej metodiky môžu mestá dosahovať skóre na intervale o až +6, kde hodnoty nad +3 naznačujú, že mesto je prevažne zdravé, pričom jeho finančnú stabilitu opisuje práve dosiahnuté skóre (čím vyššie skóre, tým lepší výsledok

pre mesto). Naopak, ak je skóre v spodnej polovici škály medzi 0 a +3, mesto má problém s finančnou stabilitou a pravdepodobne aj s plnením zákonných kritérií.

4.2. Výsledky – finančné zdravie miest (skóre)

Vyššie skóre ako +5 získalo celkovo až 26 z 50 hodnotených miest – to je výrazný posun oproti roku 2016, keď takéto skóre dosiahlo „iba“ 21 miest. Tieto mestá možno označiť ako mestá s veľmi dobrou finančnou stabilitou a prideliť im známku „výborné finančné zdravie“. Vedúce priečky obhájili Nové Mesto nad Váhom, Dubnica nad Váhom, Hlohovec, Topoľčany – v ich prípade je poradie úplne rovnaké ako pred rokom. Na piate miesto poskočil Poprad.

Ďalších 22 miest dosiahlo skóre medzi +4 a +5, radia sa tak medzi relatívne finančne stabilné mestá (slovné hodnotenie: „dobré finančné zdravie“).

Zvyšné 2 mestá získali síce skóre medzi +3 a +4. To signalizuje ich relatívne nižšiu finančnú stabilitu a potenciálne problémy do budúcnosti (slovné hodnotenie: „dostatočné finančné zdravie“). Sú nimi Bratislava (skóre +3,85) a mesto Martin so skóre +3,69.

Priemerné skóre finančného zdravia za všetkých 50 najväčších miest na Slovensku predstavovalo +4,35, čo je nezanedbateľný nárast oproti skóre +4,26, ktoré sme vyhodnotili pre najväčšie mestá pred rokom.

Informáciu o dosiahnutom skóre pre každé mesto možno nájsť v tabuľke 1. V tabuľke 2 sa nachádzajú samostatné údaje o Bratislave (magistrát) a jednotlivých mestských častiach, na základe ktorých agregovaním vznikli finančné údaje za Bratislavu ako celok. Obdobne, v tabuľke 3, sa nachádzajú údaje o magistráte a mestských častiach Košíc.

Tab. 1: Ukazovatele finančnej stability 50 najväčších miest a výsledné skóre FZ^{11,12,13}

#	Mesto	Obyv [tis.]	Celkový dlh		Dlh/obyv 2017	Dlhová služba		Záv.>60 2017	Bil. BÚ 2017	Skóre fin. zdr.
			2016	2017		2017	Ø '13-'17			
1	Nové Mesto n. Váhom	20	0,00%	0,00%	0 €	3,72%	3,94%	0,00%	+23,25%	+5,95
2	Dubnica nad Váhom	25	0,00%	0,00%	0 €	3,63%	5,52%	0,00%	+23,75%	+5,93
3	Hlohovec	22	0,00%	4,87%	33 €	0,53%	0,45%	0,00%	+12,67%	+5,53
4	Topoľčany	26	0,00%	0,00%	0 €	3,26%	3,69%	0,00%	+12,31%	+5,46
5	Poprad	52	4,82%	3,12%	22 €	1,94%	1,36%	0,00%	+11,33%	+5,41
6	Kežmarok	17	0,00%	0,00%	0 €	1,77%	2,30%	0,00%	+10,92%	+5,41
7	Senec	18	13,81%	10,46%	97 €	2,52%	3,35%	0,00%	+13,10%	+5,40
8	Ružomberok	28	0,00%	0,00%	0 €	1,43%	1,94%	0,00%	+10,56%	+5,38
9	Partizánske	23	10,35%	7,55%	45 €	3,05%	4,39%	0,00%	+10,80%	+5,29
10	Zvolen	43	11,15%	8,58%	58 €	3,87%	4,64%	0,00%	+10,87%	+5,28
11	Trnava	66	18,89%	17,44%	131 €	4,27%	5,50%	0,00%	+14,63%	+5,27
12	Žiar nad Hronom	20	18,70%	16,45%	119 €	2,50%	2,91%	0,00%	+13,34%	+5,26
13	Brezno	21	24,43%	21,18%	132 €	4,02%	5,80%	0,00%	+14,59%	+5,23
14	Bánovce n. Bebravou	19	12,32%	11,06%	75 €	3,71%	3,79%	0,00%	+12,17%	+5,20
15	Malacky	17	0,00%	0,00%	0 €	3,68%	3,96%	0,03%	+16,31%	+5,17
16	Púchov	18	34,75%	30,90%	249 €	3,96%	4,33%	0,00%	+12,78%	+5,11
17	Žilina	81	23,17%	31,25%	237 €	5,69%	6,49%	0,00%	+12,70%	+5,10
18	Banská Bystrica	79	19,15%	14,89%	104 €	3,96%	4,57%	0,00%	+10,37%	+5,10
19	Pezinok	22	11,31%	9,04%	66 €	1,84%	2,17%	0,00%	+8,20%	+5,09
20	Sereď	16	7,21%	11,72%	71 €	2,11%	1,23%	0,00%	+9,29%	+5,08
21	Stará Lubovňa	16	12,10%	10,09%	65 €	4,00%	7,32%	0,00%	+7,35%	+5,08
22	Trenčín	56	33,90%	32,47%	222 €	7,68%	10,23%	0,00%	+15,01%	+5,08
23	Levice	34	8,00%	6,57%	44 €	1,78%	1,98%	0,00%	+5,72%	+5,06
24	Lučenec	28	17,28%	15,90%	105 €	2,88%	2,91%	0,00%	+9,25%	+5,05
25	Dunajská Streda	23	26,91%	27,46%	215 €	2,86%	3,31%	0,00%	+13,16%	+5,05
26	Dolný Kubín	19	24,04%	21,13%	157 €	2,79%	4,28%	0,00%	+10,45%	+5,01
27	Snina	20	20,27%	18,37%	113 €	4,42%	3,98%	0,00%	+7,83%	+4,99
28	Michalovce	40	38,05%	35,41%	258 €	12,33%	10,69%	0,00%	+13,09%	+4,93
29	Prievidza	48	20,38%	19,50%	113 €	3,54%	5,29%	0,00%	+8,02%	+4,90
30	Nové Zámky	39	21,12%	18,49%	108 €	4,59%	8,22%	0,00%	+9,25%	+4,88
31	Komárno	34	8,01%	13,56%	84 €	3,16%	6,66%	0,00%	+7,93%	+4,86
32	Handlová	18	25,37%	31,35%	176 €	8,29%	11,68%	0,00%	+11,70%	+4,85
33	Spišská Nová Ves	38	10,22%	8,03%	61 €	2,35%	3,66%	0,00%	+4,17%	+4,81
34	Nitra	78	43,64%	34,77%	256 €	10,56%	13,41%	0,00%	+11,92%	+4,80
35	Humenné	34	11,06%	10,77%	70 €	2,02%	3,97%	0,29%	+11,50%	+4,77
36	Šaľa	23	24,34%	21,70%	137 €	23,58%	15,85%	0,00%	+7,89%	+4,74
37	Čadca	25	35,49%	35,27%	227 €	5,98%	7,11%	0,00%	+7,93%	+4,69
38	Piešťany	28	17,05%	18,90%	128 €	4,25%	5,43%	0,00%	+8,64%	+4,68
39	Bardejov	33	23,45%	24,69%	184 €	10,37%	6,26%	0,00%	+9,75%	+4,64
40	Trebišov	25	7,35%	6,29%	41 €	1,99%	2,90%	0,00%	+8,31%	+4,64
41	Rožňava	19	10,45%	7,77%	55 €	5,43%	7,86%	0,00%	+6,85%	+4,59
42	Vranov nad Topľou	23	23,16%	26,24%	216 €	3,77%	8,78%	0,00%	+6,10%	+4,57
43	Považská Bystrica	41	35,20%	30,20%	213 €	2,45%	2,26%	0,00%	+4,77%	+4,53
44	Košice /spolu/	239	27,20%	22,46%	161 €	3,40%	4,60%	0,00%	+9,91%	+4,49
45	Liptovský Mikuláš	32	33,30%	29,12%	213 €	5,44%	6,66%	0,00%	+7,95%	+4,47
46	Rimavská Sobota	24	31,27%	27,55%	165 €	3,79%	3,81%	0,00%	+8,49%	+4,46
47	Prešov	90	33,26%	38,79%	273 €	4,77%	5,57%	0,04%	+10,08%	+4,23
48	Senica	20	25,13%	23,41%	178 €	7,86%	9,20%	0,60%	+8,12%	+4,08
49	Bratislava /spolu/	420	37,52%	34,83%	367 €	1,72%	8,10%	2,59%	+7,86%	+3,85
50	Martin	56	13,99%	28,23%	183 €	2,31%	2,41%	0,00%	-9,38%	+3,69
Σ 50 najväčších miest		2 256	26,16%	23,87%	183 €	3,85%	6,44%	0,68%	+9,57%	+4,35
Σ všetky obce + VÚC		5 421	20,22%	18,94%	87 €	3,66%	5,87%	0,38%	+10,95%	+4,57

Zdroj: Ministerstvo financií SR; metodika a prepočet: INEKO

¹¹ Skratka FZ reprezentuje „finančné zdravie“.

¹² INEKO na základe vysvetliviek v sekcii „Metodika“ nemôže garantovať správnosť uvedených údajov.

¹³ Hodnoty zvýraznené červenou farbou signalizujú prekročenie zákonného kritéria.

Tab. 2: Ukazovatele finančnej stability bratislavského magistrátu a mestských častí^{14,15}

#	Mesto / mest. časť	Obyv [tis.]	Celkový dlh		Dlh/obyv 2017	Dlhová služba		Záv.>6o 2017	Bil. BÚ 2017	Skóre fin. zdr.
			2016	2017		2017	Ø '13-'17			
1	BA - Devínska N. Ves	16	0,00%	0,00%	0 €	0,00%	0,43%	0,00%	+24,92%	+6,00
2	BA - Podun. Biskupice	22	0,00%	0,00%	0 €	0,40%	0,49%	0,00%	+17,08%	+5,68
3	BA - Vajnory	5	22,28%	13,72%	66 €	8,62%	8,70%	0,00%	+16,61%	+5,48
4	BA - Jarovce	2	0,00%	0,00%	0 €	0,00%	0,00%	0,00%	+12,73%	+5,45
5	BA - Lamač	7	5,46%	4,94%	22 €	1,17%	0,95%	0,00%	+20,85%	+5,45
6	BA - Čunovo	1	0,00%	0,00%	0 €	1,54%	4,71%	0,00%	+10,09%	+5,41
7	BA - Rusovce	3	7,95%	6,93%	41 €	4,15%	9,72%	0,00%	+14,06%	+5,33
8	BA - Ružinov	71	4,98%	4,12%	18 €	0,75%	0,91%	0,00%	+8,97%	+5,29
9	BA - Rača	21	9,68%	9,91%	41 €	1,70%	2,09%	0,00%	+10,43%	+5,21
10	BA - Karlova Ves	33	1,76%	1,09%	4 €	0,56%	0,68%	0,00%	+5,37%	+5,07
11	BA - Záhor. Bystrica	4	0,00%	14,08%	65 €	0,03%	2,89%	0,00%	+11,38%	+5,02
12	BA - Dúbravka	33	0,00%	0,00%	0 €	0,30%	0,37%	0,00%	-0,67%	+4,98
13	BA - Staré Mesto	39	0,00%	0,00%	0 €	0,00%	0,00%	0,00%	+3,09%	+4,96
14	BA - Nové Mesto	37	0,00%	0,00%	0 €	0,00%	0,00%	0,00%	+1,73%	+4,94
15	BA - Petržalka	104	18,76%	21,51%	66 €	3,42%	2,71%	0,00%	+8,03%	+4,90
16	BA - Vrakuňa	20	5,99%	13,73%	49 €	1,28%	5,27%	0,00%	+4,22%	+4,76
17	BA (magistrát)	420	52,75%	49,08%	320 €	2,04%	12,37%	0,17%	+7,82%	+4,27
18	BA - Devín	1	1 234%	1 308%	6 958 €	0,00%	0,00%	1671%	+0,15%	+1,26
Bratislava /spolu/		420	37,52%	34,83%	367 €	1,72%	8,10%	2,59%	+7,86%	+3,85

Zdroj: Ministerstvo financií SR; metodika a prepočet: INEKO

 Tab. 3: Ukazovatele finančnej stability košického magistrátu a mestských častí¹⁶

#	Mesto / mest. časť	Obyv [tis.]	Celkový dlh		Dlh/obyv 2017	Dlhová služba		Záv.>6o 2017	Bil. BÚ 2017	Skóre fin. zdr.
			2016	2017		2017	Ø '13-'17			
1	KE - Myslava	2	0,00%	0,00%	0 €	0,00%	0,00%	0,00%	+22,10%	+6,00
2	KE - Vyšné Opátske	2	0,00%	0,00%	0 €	0,00%	0,44%	0,00%	+22,91%	+6,00
3	KE - Pereš	2	0,00%	0,00%	0 €	1,27%	1,72%	0,00%	+18,85%	+5,98
4	KE - Dargov. Hrdinov	27	0,00%	0,00%	0 €	11,36%	11,68%	0,00%	+18,45%	+5,81
5	KE - Západ	40	0,00%	0,00%	0 €	0,00%	0,00%	0,00%	+13,28%	+5,67
6	KE - Košická N. Ves	3	0,00%	0,00%	0 €	0,00%	0,00%	0,00%	+2,00%	+5,66
7	KE - Krásna	5	14,06%	7,56%	10 €	5,94%	7,04%	0,00%	+12,69%	+5,61
8	KE - Ťahanovce	2	16,86%	7,61%	10 €	9,57%	9,42%	0,00%	+8,24%	+5,28
9	KE - Nad jazerom	25	3,94%	0,00%	0 €	3,81%	4,22%	0,00%	+6,20%	+5,24
10	KE - Džungľa	1	0,00%	0,00%	0 €	0,00%	0,00%	0,00%	+5,83%	+5,16
11	KE - Šaca	6	0,00%	0,00%	0 €	4,51%	4,66%	0,00%	+5,55%	+5,14
12	KE - Lorinčík	1	0,00%	0,00%	0 €	0,00%	0,00%	0,00%	+10,58%	+5,10
13	KE - Barca	3	10,98%	9,04%	16 €	8,13%	14,14%	0,00%	+2,70%	+5,03
14	KE - Sídliisko	23	0,00%	0,00%	0 €	0,08%	0,07%	0,00%	-0,47%	+5,00
15	KE - Sídliisko KVP	25	0,00%	0,00%	0 €	0,00%	0,42%	0,00%	+14,23%	+4,98
16	KE - Kavečany	1	33,06%	25,89%	41 €	7,13%	6,57%	0,02%	+6,78%	+4,96
17	KE - Staré Mesto	20	0,00%	6,06%	12 €	0,33%	0,07%	0,00%	+5,60%	+4,95
18	KE - Šebastovce	1	0,00%	0,00%	0 €	0,00%	0,00%	0,00%	+3,45%	+4,93
19	KE - Juh	23	0,00%	0,00%	0 €	0,00%	0,00%	0,00%	+0,31%	+4,89
20	KE (magistrát)	239	29,25%	25,00%	159 €	3,55%	4,90%	0,00%	+10,22%	+4,86
21	KE - Sever	20	0,00%	0,00%	0 €	0,00%	0,00%	0,00%	+0,99%	+4,64
22	KE - Poľov	1	0,00%	23,03%	38 €	9,33%	9,12%	0,00%	+6,51%	+4,54
23	KE - Luník IX	6	0,00%	0,00%	0 €	0,00%	0,00%	0,00%	+1,75%	+4,02
Košice /spolu/		239	27,20%	22,46%	161 €	3,40%	4,60%	0,00%	+9,91%	+4,49

Zdroj: Ministerstvo financií SR; metodika a prepočet: INEKO

¹⁴ INEKO na základe vysvetliviek v sekcii „Metodika“ nemôže garantovať správnosť uvedených údajov.

¹⁵ Hodnoty zvýraznené červenou farbou signalizujú prekročenie zákonného kritéria.

¹⁶ Pre tab. 3 platia rovnaké poznámky ako pre tab. 2.

Analýzu vypracoval:

Matej Tunega

analytik INEKO

Tel: 02 / 5341 1020